

Persbericht

PB01-264
19 november 2001
13.30 uur

Werkbelasting niet verder gestegen

Het percentage werkenden dat te kampen heeft met een hoge werkdruk is in 2000 iets lager dan in 1999. Het percentage mensen dat achter een beeldscherm werkt, is vanaf 1998 stabiel. In 2000 werden ruim 6000 beroepsziekten gemeld, 2000 meer dan het jaar ervoor. Meer dan 50 procent van de beroepsziekten betreft aandoeningen aan rug, schouder, arm of handen (waaronder RSI). Ongeveer de helft van de RSI-klachten wordt veroorzaakt door beeldschermwerk. Het ziekteverzuim is licht gestegen, van 5,4 procent tot 5,5 procent. De stijging was echter minder sterk dan in voorgaande jaren.

Dit blijkt uit het CBS-rapport over Arbeidsomstandigheden 2001, de Arbomonitor van de Arbeidsinspectie en het signaleringsrapport Beroepsziekten 2001 van het Nederlands Centrum voor Beroepsziekten. Deze rapporten zijn verwerkt in de Arbobalans 2001 die staatssecretaris Hoogervorst van Sociale Zaken en Werkgelegenheid naar de Tweede Kamer heeft gestuurd.

Werkdruk licht gedaald

In 2000 werkten drie op de tien mensen onder hoge tijdsdruk, vier op de tien werkten regelmatig in een hoog tempo. In vergelijking met 1999 is sprake van een lichte daling. Opvallend is dat in de bedrijfstak bouwnijverheid het werken onder tijdsdruk relatief fors is gedaald. In 2000 werkte 28 procent regelmatig onder hoge tijdsdruk, een jaar eerder nog 32 procent.

Autonomie ongewijzigd

De autonomie ofwel de zeggenschap in het werk, veranderde nauwelijks tussen 1999 en 2000. Vergeleken met 1996 is er wel sprake van een beperkt aantal veranderingen. Het aantal werkenden dat zelf het werktempo kan regelen is relatief sterk gestegen. In 1996 waren dit nog 59 op de honderd werkenden, vorig jaar 66 op de honderd. Ook verbeterden in deze periode de mogelijkheden om zelf over de uitvoering van het werk te beslissen en zelf verlof op te nemen van 68 naar 71 procent. Andere vormen van autonomie zoals het beslissen over onderbrekingen en de volgorde in het werk veranderden vrijwel niet.

CBS-Persdienst

Postbus 4000
2270 JM Voorburg
tel. (070) 337 58 16
fax (070) 337 59 71
E-mail:
persdienst@cbs.nl

Het CBS
is een dienst van
het Ministerie van
Economische Zaken

Beeldschermwerk stabiel

In 2000 zat 43 procent van de werkenden regelmatig achter een beeldscherm, ongeveer evenveel als in de twee voorgaande jaren. Vanaf 1998 is het beeldschermwerk dus stabiel, terwijl tussen 1996 en 1998 het aandeel beeldschermwerkers nog groeide van 38 naar 43 procent.

Verder daalde tussen 1996 en 2000 het percentage mensen dat langdurig met het bovenlichaam in dezelfde houding moet werken van 45 naar 42 procent. Ook het percentage dat regelmatig in een ongemakkelijke houding moet werken verminderde iets, evenals het percentage dat regelmatig bezweet of buiten adem raakt tijdens werkzaamheden.

Meer controle Arbeidsinspectie

Het percentage mensen dat in het werk kracht moet gebruiken is de afgelopen jaren stabiel gebleven. Ook de percentages mensen die in het werk te maken hebben met schadelijk geluid of trillingen zijn gelijk gebleven. De komende tijd zal de inzet om deze risico's aan te pakken worden vergroot. Zo gaat de Arbeidsinspectie intensief controleren op de naleving van de geluidsnormen en het dragen van gehoorbeschermingsmiddelen. Ook wordt de capaciteit van de Arbeidsinspectie uitgebreid met 50 arbeidsplaatsen. Daarnaast wordt de aanpak om via convenanten met sociale partners afspraken te maken over preventie en reïntegratie voortgezet.

Onvoldoende aandacht beroepsziekten

In het signaleringsrapport beroepsziekten wordt met name aandacht gevraagd voor de geneeskundige zorg voor beroepsziekten. Door een te eenzijdige nadruk op verzuim hebben arbodiensten onvoldoende aandacht voor het signaleren van gezondheidsschade door het werk. In veel gevallen vereist de behandeling en begeleiding van patiënten met een arbeidsgebonden aandoening een specifieke deskundigheid en een aanpak die zowel op de persoon als op de werksituatie is gericht. Het Nederlands Centrum voor Beroepsziekten pleit voor het inbrengen van arbeidsgeneeskundige expertise in de curatieve zorg. Eveneens is deskundigheidsbevordering bij arbodiensten nodig op het gebied van preventie en zorg van arbeidsgebonden aandoeningen.

Technische toelichting

De cijfers over arbeidsomstandigheden hebben betrekking op de werkzame beroepsbevolking. Hiertoe behoren alle mensen die twaalf uur of meer per week werken. Hoge werkdruk, lage autonomie en lage vaardigheidsmogelijkheden kunnen tot psychische klachten zoals burn-out leiden en daarmee tot arbeidsuitval. Uit lichamelijke belasting kunnen lichamelijke klachten voortkomen waardoor eveneens

arbeidsuitval kan ontstaan. De gegevens zijn afkomstig uit het Permanent Onderzoek Leefsituatie en de Enquête Beroepsbevolking van het Centraal Bureau voor de Statistiek.

Noot voor de redactie

DIT IS EEN GEZAMENLIJK PERSBERICHT VAN HET MINISTERIE VAN SZW, HET CENTRAAL BUREAU VOOR DE STATISTIEK EN HET NEDERLANDS CENTRUM VOOR BEROEPSZIEKTEN.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met:

Centraal Bureau voor de Statistiek,
Ferdj Otten, tel. (045) 570 72 75

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
Petra Klap, tel. (070) 333 48 09

Nederlands Centrum voor Beroepsziekten
Dick Spreeuwens, tel. (020) 566 53 87

Meer informatie over psychische en lichamelijke belasting is te vinden in het CBS-rapport *Arbeidsomstandigheden 2001, monitoring via personen* dat vandaag verschijnt. Dit rapport is opgesteld op verzoek van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Het rapport is te bestellen bij Elsevier bedrijfsinformatie BV in Den Haag, tel. (070) 441 55 55.

Werkzame beroepsbevolking 15-64 jaar naar vormen van werkbelasting

	1996	1997	1998	1999	2000
	%				
Psychische werkbelasting					
Werkdruk					
Onder hoge tijdsdruk werken	30	32	33	33	31
In hoog tempo werken	41	43	42	42	40
Autonomie					
Vrij in opnemen verlof	68	69	68	67	71
Zelf over uitvoering werk beslissen	68	69	70	71	71
Zelf het werktempo regelen	59	59	59	65	66
Zelf volgorde werk bepalen	71	71	71	69	69
Zelf over onderbreking werk beslissen	52	54	53	53	54
Zelf temperatuur kunnen regelen	40	40	42	39	40
Zelf ventilatie kunnen regelen	46	46	47	45	46
Lichamelijke werkbelasting en belasting door omgevingsfactoren					
Kracht gebruiken	24	24	23	23	23
Langdurig dezelfde houding bovenlichaam	45	43	43	43	42
Ongemakkelijke houding bovenlichaam	16	14	13	13	14
Vaak dezelfde bewegingen	41	40	39	41	42
Bezweet of buiten adem	10	10	9	9	8
Zwaar werk	21	21	20	19	19
Beeldschermwerk	38	41	43	44	43
Blootstaan aan trillingen	15	15	14	14	15
Blootstaan aan lawaai	10	9	9	9	9

Bron: CBS, Permanent Onderzoek Leefsituatie/ Enquête Beroepsbevolking